

Kojetín (okr. Přerov)

Kojetín 2; „U Křenovické lávky“, parc. č. 7330/147–7330/201.

Věteřovská skupina. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

AMČR: M-202501912.

Lokalizace: WGS-84: 49.3388714N, 17.2813019E; 49.3385708N, 17.2813128E; 49.3400431N, 17.2875675E; 49.3401353N, 17.2875589E

Archeologická lokalita Kojetín 2 v trati „U křenovické lávky“ byla zkoumána v rámci záchranného archeologického výzkumu vyvolaného výstavbou nové železniční trati, realizovaného v rámci projektu „Modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín“ (více informací viz Kojetín 1). Výzkum lokality probíhal od června do listopadu roku 2025. Na lokalitě Kojetín 2 bylo nalezeno několik sídlištních jam s materiálem skupiny věteřovské. K ní lze také hypoteticky přiřadit pět pohřbů v jámách bez materiálu, nebo ve vrstvě splachu. Mezi dalšími téměř čtyřmi sty objekty se objevilo několik jam s materiálem z doby římské (viz oddíl Doba římská a doba stěhování národů) a jeden objekt kultury s moravskou malovanou keramikou (viz oddíl Eneolit).

Literatura

AMČR: Záznam M-202501912 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501912>.

Summary

During a rescue excavation conducted in connection with the construction of the Nezamyslice–Kojetín high-speed railway line, a large number of settlement pits of the Věteřov group were uncovered in the cadastral area of Kojetín (Přerov District), in the ‘U Křenovické lávky’ field (Kojetín 2).

Pavel Moš

Kojetín (okr. Přerov)

Kojetín 3; „Babiny“, parc. č. 7330/20–7330/49.

Slezská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

AMČR: M-202501912.

Lokalizace: WGS-84: 49.3380128N, 17.2678294E; 49.3378344N, 17.2719656E

Archeologická lokalita Kojetín 3 v trati „Babiny“ byla zkoumána v rámci záchranného archeologického výzkumu vyvolaného výstavbou nové železniční trati, realizovaného v rámci projektu „Modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín“ (více informací viz zpráva výše Kojetín 1). Výzkum lokality probíhal od konce května do konce října roku 2025.

Lokalita se nachází na jihovýchodním okraji Prostějovské pahorkatiny, při okraji mírného, jižně orientovaného svahu klesajícího do údolí řeky Hané. Geologické podloží je tvořeno sprašovými hlínami a písčitohlinitými sedimenty, zatímco prostor nivy vyplňují fluvialní uloženiny.

Archeologické situace byly zachyceny po celé délce skryté plochy, přičemž výrazná koncentrace objektů byla zaznamenána zejména podél břehu bezejmenného potoka na hranici s lokalitou Kojetín 1.

Lokalita Kojetín 3 byla ze západní strany omezena novověkým melioračním příkopem, jehož poloha je určena bodem WGS-84: 49.3380556N, 17.2677500E. Východní hranici tvořilo údolí bezejmenné vodoteče, která lokalitu oddělovala od lokality Kojetín 1. Hraniční bod obou lokalit je vymezen souřadnicemi

WGS-84: 49.3379167N, 17.2721667E. Jižní část zkoumané plochy se místy dotýkala původní nivy řeky Hané, jejíž terén výrazně klesal směrem k říčnímu údolí a byl vyplněn fluvialními nánosy. Nadmořská výška lokality se pohybovala v rozmezí 196,3–197,50 m. Celková délka lokality Kojetín 3 činila přibližně 300 m, přičemž její šířka byla dána trvalým zábořem stavby a dosahovala zhruba 35 m.

Na lokalitě bylo odkryto a prozkoumáno celkem 299 objektů, především klasických sídlištních zásobnic s rovnými či převýšenými stěnami a méně pravidelných jam mísovitěho tvaru. Sporadicky se na ploše vyskytovaly také sloupové jamky. Mezi větší objekty patřily reliktu hliníků, odkryté u potoka na východním okraji lokality, na hraně sídelního areálu. Další hliník byl identifikován na opačném konci plochy, na okraji nivy při západní hranici lokality. Za hliníky lze pravděpodobně považovat i několik nepravidelných objektů větších rozměrů, které se nacházely rozptýleně mezi běžnými sídlištními jámami. V centrální části lokality byl prozkoumán objekt pravidelného obdélného tvaru, interpretovaný jako polozemnice. Objekt byl orientován ve směru V–Z, dosahoval rozměrů 3,4 × 3 m a jeho hloubka činila 0,6 m od úrovně podloží. Měl pravidelné, svislé stěny a rovné dno, které bylo na západní straně mírně vyvýšené. Další mělká polozemnice, rovněž orientovaná ve směru V–Z, byla odkryta na východním okraji lokality u potoka. Objekt měl víceméně pravidelný obdélný půdorys s rovným dnem a dvěma sloupovými jamkami u kratších stěn. Jeho rozměry činily 4,9 × 3,5 m a maximální hloubka dosahovala přibližně 0,35 m od povrchu podloží. Nepravidelný oválný tvar se šikmým dnem v západní části objektu pravděpodobně naznačuje místo vstupu do objektu.

Většina objektů na lokalitě byla na základě keramického materiálu datována do slezské fáze kultury lužických popelnicových polí. Stejně jako na sousední lokalitě Kojetín 1 nelze vyloučit pokračování osídlení i do starší doby železné. Z několika objektů pochází keramický materiál poněkud staršího charakteru, který lze zařadit do staršího stupně kultury lužických popelnicových polí.

Ze zásypů jam pochází četné archeologické nálezy, zejména keramické zlomky nádob, mazanice, zvířecí kosti, lastury škeblí a kameny. Sporadicky se objevily i vzácnější předměty, především bronzové jehlice a jejich fragmenty. Mezi bronzovými nálezy vyniká plankonvexní náramek zdobený jemným rytím, nůž s ulomenou částí rukojeti (obr. 13) a drobný předmět osmičkovitého tvaru („knoflík“) se dvěma očky na spodní straně, který mohl být součástí koňského postroje. V zásypech dvou objektů byly odkryty lidské kosterní pozůstatky. V jednom případě se jednalo o skelet dítěte, ve druhém o torzo kostry dospělého jedince, které bylo částečně poškozeno a odstraněno těžkou technikou během skrývky. Fragmenty lidských kostí, zejména části lebky, byly rovněž nalezeny při sběru na ploše po odstranění orniční vrstvy. V jedné z jam, nacházejících se v blízkosti objektů s lidskými pohřby, byla objevena kompletní kostra psa. Zatímco kostry dítěte a psa byly na základě keramického materiálu datovány do pozdní doby bronzové, datování volně nalezených kosterních fragmentů



Obr. 13. Kojetín – „Babiny“. Bronzový nůž. Foto A. Šindlerová.

Fig. 13. Kojetín – ‘Babiny’. Bronze knife. Photo by A. Šindlerová.